

radikalt, idet det borttager en saa stor Mængde faste Embedsstillinger, skal jeg tillade mig at anbefale, at man gaaer ind paa mit Forslag, der baade tilfigter en Besparelse og en Forbedring i de Mænds Lønninger, som det er i Skolens Interesse at beholde ved den. Da jeg saaledes ikke vil fastholde Forslaget nu, skal jeg ikke opholde Thinget længere, men jeg har her kun udtalt Dette til Orientering for de Medlemmer i Thinget, der ville skjænke denne Sag deres Overveelse inden trede Behandling. Jeg skal altsaa erklære, at jeg nu tager de af mig stillede Forslag tilbage.

Da Ingen optog disse Forslag, vare de saaledes bortfaldne.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet: Der er i den Deel af Loven, som nu er under Revision, navnlig to store Punkter, om hvilke jeg strax ønsker at udtale min Mening for det høitærede Thing. Det ene Punkt angaaer Lærernes faste Ansættelse ved de lærde Skoler. Hidtil har saa godt som hele Lærerpersonalet ved de lærde Skoler været fast ansat, idet kun Adjunkter blive ansatte med Konstitution, der i Reglen varer eet Aar, og som betragtes som eventuel fast Ansættelse. Nu foreslaaes det pludseligt med eet Slag at borttage hele den store Klasse af Skolens Embedsmænd, som vi benævne med Ordet „Adjunkter“, saaledes at der kun ved hver Skole bliver en Rektor og, efter eet Forslag, een Overlærer, efter andre to eller tre; men alle Adjunkterne skulle blot være lønede af den runde Sum, der staaer til Ministeriets Disposition, altsaa ikke være pensionsberettigede, ikke være Embedsmænd. Det er en indgribende Forandring, som jeg meget maa beklage er fremkommen til en Lov, med hvilken det har Hast, fordi den som Lønningslov ikke kan undværes, og er kommen silbig under Forhandling i denne Rigsdagsamling. Det er ikke tilraadeligt at gribe ind og gjøre saa store Omvæltninger i det Bestaaende, uden at det alvorligt er overveiet og forberedt; min Stilling vil allerede indeholde en Grund til Forklaring af, at jeg ikke tilstrækkelig har kunnet forberede Spørgsmaalet ved nogen længere Overveelse

af Forholdet. Ikke heller er denne Foranstaltning tilstrækkelig forberedt og overveiet af den offentlige Mening, og jeg maa derfor ansee det for i høi Grad betænkeligt for en ny Minister, at gaae ind paa en saadan Omvæltning i en stor Green af den Forvaltnings Gjenstande, som ligger under ham. Jeg seer tydelig den store Betydning, en saadan Foranstaltning vilde have til at svække Tilgangen, Konkurrencen, til disse Embeder og til den Embedsgjerning, hvorpaa Skolens egentlige Formaal og Vel beroer. Det er nu engang saa i Verden, hvad man end vil sige om Overflødigheden af Kræfterne og om dem, som tilbyde sig til Dagleie, at hvor der ikke er en rimelig Udsigt til en fast og sikker Livsbane for en Mand, der vil Dannelsen ikke blive saa grundig, som hvor der er Udsigt til at komme ind i en Livsstilling, hvor Manden paa sine gamle Dage kan vente at blive forførgt ved sin Ungdoms Gjerning. Derfor maa jeg ved denne Leilighed udtale mig imod alle de Forslag, der angaae en saa indgribende Forandring i de lærde Skolers Embedsmænds Gjerning, som nærværende Forslag gaaer ud paa, og det eneste, hvorpaa jeg af disse Forslag vil kunne gaae ind, og hvori en Deel af Udvalgets Tanke er udtalt, er det, som gaaer ud paa, at Adjunkterne skulle forblive konstituerede i de første 6 Aar, og lønnes ved deres Ansættelse med 500 Rd. aarlig. Ved Konstitutionen paa 6 Aar, som af hele Udvalget er foreslaaet, vil der jo opnaaes noget meget væsentligt med Hensyn til Bedømmelsen af, om det er den unge Mand's naturlige Livskald at blive ved Skolen, og der vil ogsaa opnaaes Meget for ham selv med Hensyn til at prøve, om han vil holde fast ved den Bane, han er gaaet ind paa. — Det andet store Punkt er det, som findes i Forslaget Nr. 17 af 4 af Udvalgets Medlemmer. De have her indbragt et Forslag, som forudsætter, at de øvrige Forslag om Adjunktembeders Ophævelse som faste Ansættelser maae være opgivne, saavidt jeg forstaaer det; thi der siges, at for Fremtiden skal der ikke gives nogen Lærer ved Metropolitan-skolen fast Ansættelse.

Dersom der kun var Tale om, at Adjunkterne ved denne Skole ikke skulde have fast Ansættelse, vilde dette jo være eensartet med,